

Neljapäev, 4. veebruar 2016

P8_TA(2016)0047

Kosovo integreerumine Euroopaga

Euroopa Parlamendi 4. veebruari 2016. aasta resolutsioon Euroopa Parlamendi resolutsioon Kosovo 2015. aasta aruande kohta (2015/2893(RSP))

(2018/C 035/12)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse 19.–20. juunil 2003. aastal Thessaloníkis toimunud Euroopa Ülemkogu kohtumise eesistujariigi järeldusi Lääne-Balkani riikide Euroopa Liiduga ühinemise väljavaadete kohta,
- võttes arvesse nõukogu 22. oktoobri 2012. aasta otsust, millega volitati komisjoni alustama Kosovoga läbirääkimisi raamlepingu üle Kosovo osalemiseks liidu programmides,
- võttes arvesse Euroopa Ülemkogu 28. juuni 2013. aasta järeldusi, millega otsustati anda luba alustada läbirääkimisi Euroopa Liidu ja Kosovo vahelise stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingu sõlmimiseks,
- võttes arvesse 19. aprillil 2013. aastal peaministrite Hashim Thaçi ja Ivica Dačići poolt alla kirjutatud esimest kokkulepet, mis käsitleb suhete normaliseerimise põhimõtteid, ning 22. mail 2013. aastal vastu võetud rakendamise tegevuskava,
- võttes arvesse nõukogu 12. juuni 2014. aasta otsust 2014/349/ÜVJP, millega muudetakse ühismeedet 2008/124/ÜVJP Euroopa Liidu õigusriigimissiooni kohta Kosovos (EULEX KOSOVO),
- võttes arvesse 27. oktoobril 2015. aastal allkirjastatud ELi ja Kosovo stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingut, mille Kosovo assamblee ratifitseeris 2. novembril 2015,
- võttes arvesse ÜRO peasekretäri aruandeid ÜRO ajutise haldusmissiooni (UNMIK) jätkuva tegevuse kohta ja sellega seotud arengu kohta, sealhulgas viimast aruannet, mis avaldati 3. novembril 2015,
- võttes arvesse Kosovosse nimetatud Euroopa Liidu eriesindaja Samuel Žbogar volituste pikendamist 28. veebruarini 2017,
- võttes arvesse komisjoni 10. novembri 2015. aasta teatist ELi laienemisstrateegia kohta (COM(2015)0611),
- võttes arvesse nõukogu 15. detsembri 2015. aasta järeldusi laienemise ning stabiliseerimis- ja assotsieerimisprotsessi kohta,
- võttes arvesse üldasjade nõukogu 7. detsembri 2009. aasta, 14. detsembri 2010. aasta ja 5. detsembri 2011. aasta istungite järeldusi, milles vastavalt rõhutati ja kinnitati taas, et ka Kosovo peaks – ilma et see mõjutaks liikmesriikide seisukohta tema staatuse kohta – saama edaspidi kasutada viisanõude kaotamise võimalust, kui kõik tingimused selleks on täidetud,
- võttes arvesse viisadialoogi alustamist 2012. aasta jaanuaris, 2012. aasta juuni viisanõude kaotamise tegevuskava, komisjoni 24. juuli 2014. aasta teist aruannet Kosovo edusammude kohta viisanõude kaotamise tegevuskava nõuete täitmisel (COM(2014)0488) ning komisjoni 2015. aasta juulis toimunud ekspertide missiooni,

Neljapäev, 4. veebruar 2016

- võttes arvesse ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni 1244 (1999), Rahvusvahelise Kohtu 22. juuli 2010. aasta nõuandvat arvamust, mis käsitleb Kosovo iseseisvuse ühepoolse väljakuulutamise kooskõla rahvusvahelise õigusega, ning ÜRO Peaassamblee 9. septembri 2010. aasta resolutsiooni 64/298, milles võeti teadmiseks Rahvusvahelise Kohtu arvamus ning tervitati ELi valmisolekut hõlbustada Serbia ja Kosovo vahelist dialoogi,
 - võttes arvesse 28.–29. mail 2008, 6.–7. aprillil 2009, 22.–23. juunil 2010, 20. mail 2011, 14.–15. märtsil 2012, 30.–31. oktoobril 2013 ja 29.–30. aprillil 2015 toimunud Euroopa Parlamendi ja Kosovo parlamendi vaheliste kohtumiste ühisavaldusi,
 - võttes arvesse komisjoni 10. novembril 2015. aastal avaldatud Kosovo 2015. aasta eduaruannet (SWD(2015)0215),
 - võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone,
 - võttes arvesse Ulrike Lunaceki tegevust väliskomisjoni alalise raportöörina Kosovo küsimustes,
 - võttes arvesse kodukorra artikli 123 lõiget 2,
- A. arvestades, et Kosovo iseseisvust tunnustab 110 riiki ÜRO 193 liikmesriigist, sealhulgas 23 ELi liikmesriiki 28-st;
- B. arvestades, et 27. oktoobril 2015. aastal allkirjastasid EL ja Kosovo stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingu, mille Kosovo assamblee ratifitseeris 2. novembril 2015; arvestades, et Euroopa Parlament andis oma nõusoleku 21. jaanuaril 2016;
- C. arvestades, et (potentsiaalseid) kandidaatriike hinnatakse nende saavutuste põhjal ning ühinemise ajakava määrab vajalike reformide kiirus ja kvaliteet;
- D. arvestades, et EL on korduvalt meelde tuletanud oma valmisolekut aidata selge Euroopa perspektiivi kaudu kaasa Kosovo majanduslikule ja poliitilisele arengule kooskõlas kogu piirkonna Euroopa perspektiiviga;
- E. arvestades, et ELi laienemispoliitika keskmes on õigusriigi põhimõtte järgimine;
- F. arvestades, et EL on toonitanud vajadust tugevdada majanduse juhtimist, õigusriigi põhimõtet ja avaliku halduse suutlikkust kõigis Lääne-Balkani riikides;
- G. arvestades, et EULEXi volitused lõpevad 14. juunil 2016; arvestades, et praegu toimub missiooni EULEX Kosovo strateegiline läbivaatamine;
1. väljendab heameelt ELi ja Kosovo vahelise stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingu allkirjastamise üle 27. oktoobril 2015, millega pandi alus esimesele lepingulisele suhtele, ning selle kiire ratifitseerimise üle Kosovo assamblee poolt 2. novembril 2015; rõhutab, et stabiliseerimis- ja assotsieerimisleping sillutab teed Kosovo ELi integreerimisele, annab tugeva stiimuli reformide elluviimiseks ja institutsionaliseerimiseks ning võimaldab alustada mitmetes valdkondades ELiga koostööd, et edendada poliitilist dialoogi ja tihedamat kaubandusintegratsiooni, lisaks tugevdada suhteid naaberriikidega ning aidata tagada piirkonna stabiilsust; palub Kosovo valitsusel keskenduda laiaulatuslike reformide elluviimisele, mis on vajalikud selleks, et Kosovo saaks täita stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingust tulenevaid kohustusi;
 2. tunneb heameelt, et komisjon võttis vastu paketi reformide ja piirkondliku koostöö toetamiseks Lääne-Balkani riikides; märgib, et kõnealuse paketiga väljendatakse ELi pühendumust toetada riikide poliitilisi ja majanduslikke reforme ELiga ühinemise teel;
 3. rõhutab, et stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingu eesmärk on edendada Euroopa standardeid sellistes valdkondades nagu konkurents, riigihanked, intellektuaalomand, tarbijakaitse ning luua vabakaubanduspiirkond konkreetse sammuna Kosovo majandusliku integratsiooni suunas Euroopa Liitu;

Neljapäev, 4. veebruar 2016

4. väljendab heameelt 2015. aastal Kosovo ja Serbia suhete normaliseerimise vallas kokkulepete sõlmimisel saavutatud edu üle, täpsemalt 25. augusti 2015. aasta kokkulepete üle Kosovo serblaste enamusega kohalike omavalitsuste liidu/ühenduse loomise, energia, Mitrovicë silla ja telekommunikatsiooni kohta, 2015. aasta juuni kokkuleppe üle mootorsõidukite kindlustuse kohta ning 2015. aasta veebruari kohtusüsteemi käsitleva kokkuleppe üle; toetab komisjoni asepresidendi ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja jätkuvaid pingutusi vahendustegevuses, et saavutada Serbia ja Kosovo suhete normaliseerumine, mida ei ole siiski veel täielikult saavutatud; palub, et Euroopa välisestus viiks läbi üldise põhjaliku hinnangu seni allkirjastatud kokkulepete rakendamise seisu kohta seoses õigusaktide vastuvõtmisega kohapeal ning annaks sellest korrapäraselt aru Euroopa Parlamendile ja nii Kosovo kui ka Serbia parlamendile; nõuab, et liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ning komisjoni asepresident tuvastaks puudused ja nõuaks osalistelt võetud kohustuste täitmist ning kutsub Serbiat ja Kosovot üles hoiduma negatiivsest retoorikast ning jätkama heas usus ja õigeaegselt kõigi juba sõlmitud kokkulepete täielikku rakendamist ning jätkama sihikindlalt suhete normaliseerimise protsessiga; rõhutab, et pidev ja konstruktiivne dialoog Priština ja Belgradi vahel ning sõlmitud kokkulepete täielik elluviimine on nende suhete normaliseerumiseks väga oluline; tunneb heameelt Serbia peaministri Vučići ja Kosovo peaministri Mustafa vaheliste kõneluste taasalumise üle 27. jaanuaril 2016; märgib, et arutatud teemad hõlmasid ülikooli- ja kutsediplomite vastastikust tunnustamist ning maantee- ja raudteeühenduste parandamist; rõhutab, et kohapeal tehtud edusammud toovad kasu kogu piirkonnale;

5. tunneb muret sõja ajal kadunuks jäänud isikute suure hulga ja selles vallas tehtud edusammude vähesuse pärast; nõuab sellega seoses täielikku riikidevahelist koostööd, pidades silmas, et täielik koostöö kadunud isikute kohta tõe välja selgitamisel on vastastikuse leppimise jaoks oluline;

6. võtab teadmiseks konstitutsioonikohtu otsuse Serbia omavalitsuste liidu kokkuleppe rakendamise kohta; nõuab saavutatud kokkulepete täielikku ja kohusetundlikku rakendamist; kutsub üles austama õigusriigi põhimõtet; peab kahetsusväärseks, et opositsioonijõud ei kasuta seda peatamist ära parlamentaarse dialoogi jätkamiseks, ning julgustab kõiki poliitilisi jõude tegutsema konstruktiivselt oma riigi ja selle demokraatlike institutsioonide ja kodanike huvides; on seisukohal, et demokraatia, poliitilise dialoogi ja takistamata parlamenditöö põhimõtete järgimine on esmatähtis Kosovo reformikava kõikide aspektide rakendamiseks; mõistab teravalt hukka vägivaldaga seotud takistused assamblees, nõuab edasiste vägivaldsete protestide vältimist assamblees ning rõhutab, et assamblees peaksid valitud parlamendiliikmed kohtuma ja arutelu pidama institutsiooni täielikult austades; rõhutab, et valitsus peab järgima parlamendi resolutsioone ja otsuseid ning esitama aruandeid, nagu seda nõuab seadusandlik organ, enne kui otsustatakse sõlmida kokkuleppeid teiste riikidega; kiidab sellega seoses heaks Kosovo kahe parlamendiliikme (üks valitsevast koalitsioonist, teine opositsioonist) 20. novembril 2015. aastal esitatud hästi ettevalmistatud ettepaneku; palub kõigil poliitilistel pooltel jätkata poliitilise dialoogi selleks, et lõpetada ummikseis ja leida teostatav lahendus, mis taastab Kosovo assamblee normaalse toimimise; kutsub kõiki Kosovo juhte üles pidama praegust olukorda ülioluliseks ja tegutsema vastutustundlikult, pidades silmas, et assamblee on valitud Kosovo rahva poolt ja Kosovo rahva jaoks; väljendab muret korduvate vägivaldajuhtumite pärast ning palub õiguskaitseasutustel täita oma kohust, pidades täielikult kinni kohtumenetlusest; juhib murega tähelepanu mõne parlamendiliikme vahistamiseni viinud sündmustele ning nõuab võimaliku võimu kuritarvitamise uurimist seoses vahistamisega; nõuab, et Kosovo assamblee selgitaks eeskirju oma liikmete immuniteedi äravõtmise kohta; võtab teadmiseks ombudsmani poolt Priština riigiprokuratuurile esitatud taotluse uurimise algatamise kohta seoses politsei sekkumisega 28. novembril 2015;

7. rõhutab, et assamblee peab oma tegevust tõhustama ja järgima oma kodukorda igas olukorras ning et valitsus peab seda kodukorda austama; rõhutab vajadust tugevdada assamblee järelevalverolli ning palub eeskätt, et assamblee võtaks kiiremas korras vastu õigusaktid, mis tagavad ELi integreerumise komisjoni tugevama rolli Kosovo integratsiooniprotsessis ja näevad ette opositsiooni täieliku osalemise protsessis; soovib assambleel regulaarselt konsulteerida Veneetsia komisjoniga ja see kaasata õigusaktide arutamisse; rõhutab kiireloomulist vajadust nimetada reguleerivatesse ja järelevalveasutustesse ametisse pädevad liikmed riiklike ametiasutuste nõuetekohase toimimise tagamiseks, tuginedes tulemuspõhisele, läbipaistvale ja mittepoliitilisele valikumenetlusele;

Neljapäev, 4. veebruar 2016

8. võtab teadmiseks et viis liikmesriiki ei ole Kosovot ametlikult tunnustanud, on seisukohal, et täiendav tunnustamine võiks aidata tugevdada piirkonna stabiilsust, hõlbustada Serbia ja Kosovo suhete edasist normaliseerimist ning suurendada Euroopa Liidu välispoliitika usaldusväärsust; võtab sellega seoses heameelega teadmiseks viie Kosovot mittetunnustanud liikmesriigi otsuse hõlbustada stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingu heakskiitmist nõukogus; palub kõikidel ELi liikmesriikidel anda endast parim, et hõlbustada enda ja Kosovo kodanike inimestevahelisi kontakte ning sotsiaalseid suhteid, võttes arvesse stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingut ning loodud ametlikke lepingulisi suhteid; väljendab heameelt selle üle, et Kosovo esitas esimese majandusreformi programmi, mis on esimene samm ELiga majandusdialoogi süvendamisel;

9. kiidab heaks Kosovo ametiasutuste tehtud töö 2015. aasta alguses haripunkti jõudnud ebaseadusliku rände peatamiseks; rõhutab, et rahva riigist lahkumise ärahoidmise lühiajaliste meetmete võtmise ajal tuleks ühtlasi tähelepanu pöörata sotsiaal-majanduslikule arengule ja töökohtade loomisele, mis julgustaks kodanikke Kosovosse jääma ja oma riigis tulevikku üles ehitama; on veendunud, et viisanõude kaotamine aitaks samuti kaasa ebaseadusliku rände probleemi lahendamisele, sest see võimaldaks inimestevahelistel kontaktidel avada võimalusi kodanikele turismi ning sugulaste ja sõprade külastamise eesmärgil pikki ja kulukaid viisamenetlusi läbimata välismaale reisida ning kaotaks riiki suletuse tunde; kordab, et Kosovot ähvardab võimalik oht jääda piirkonnas ainsaks, kes on olnud liiga kaua suletud ja isoleeritud; nõuab lisaks, et Priština võitleks tõhusalt inimkaubitsejate kuritegelike võrgustike vastu; on arvamusel, et Kosovo lisamine ELi ühisesse turvaliste päritoluriikide nimekirja turvalise päritoluriigiina võiks aidata võidelda ebaseadusliku rände vastu;

10. tunneb heameelt viisanõude kaotamise tegevuskava eduka rakendamise üle; palub ametiasutustel kiiresti ja täielikult täita kõik nõutavad tingimused; palub komisjonil tõhustada oma tööd Kosovole kehtestatud viisanõude kaotamisel; on valmis heaks kiitma Kosovole viisavabaduse kehtestamise ning palub nõukogul see samuti kiiresti heaks kiita, kui komisjon on aegsasti andnud hinnangu, et kõik tehnilised tingimused on täidetud; väljendab samal ajal vajadust tabada ja vastutusele võtta inimkaubitsejad ja ebaseaduslikult üle piiri toimetajad, et takistada nende ebaseaduslikku tegevust; nõuab tungivalt kõigilt ELi institutsioonidelt ja eelkõige komisjonilt Kosovo viisavabaduse protsessi kiirendamist, aga nõuab ka tungivalt Kosovo ametiasutustelt oma kohustuste ja veel täitmata kriteeriumide täitmist, et Kosovole saaks kehtestada viisavabaduse 2016. aasta jooksul ja seega tuua ELi Kosovo rahvale lähemale;

11. toetab läbirääkimiste jätkamist raamlepingu üle, mis lubaks Kosovol osaleda ELi programmides;

12. tunneb heameelt inimõigustealaste õigusaktide paketi vastuvõtmise üle, mis tugevdab inimõiguste kaitse ja austamise järelevalve institutsioonilist korraldust; rõhutab nende õigusaktide rakendamise äärmist olulisust; tunneb eriti suurt heameelt ombudsmani ametikoha loomise ja ametisse nimetamise üle, pidades eriti silmas Kosovo ühiskonna vastu sotsiaalse usalduse loomist; peab siiski kahetsusväärseks, et seda on takistanud sobivate ruumide puudumine, ning palub ametiasutustel kiiresti tegutseda, et anda kooskõlas Pariisi põhimõtetega ombudsmani büroo käsutusse uued ruumid; palub ametiasutustel muuta kõik olemasolevad sõltumatud institutsioonid ja reguleerivad asutused täielikult toimivaks;

13. märgib murega, et ametiasutuste poliitiline tahe tõeliselt suhelda kodanikuühiskonnaga on endiselt väga nõrk; palub ametiasutustel heas usus rakendada kodanikuühiskonnaga tehtava koostöö õigusraamistikku, eelkõige ühisele nõuandekomisjonile kõigi vajalike vahendite tagamise kaudu; palub ELi bürool asjaomast konsultatsiooni ergutada ning vajaduse korral hõlbustada;

14. tervitab ühtlasi 2015. aasta mais vastu võetud diskrimineerimisvastast kaitset käsitlevat seadust ning ombudsmanile antud volitusi tegutseda võrdõiguslikkuse eest seisva organina; väljendab jätkuvat muret vihakõne juhtumite vähese menetlemise ja uurimise pärast, eriti kui need on suunatud lesbide, geide, biseksuaalide, trans- ja intersooliste inimeste (LGBTI) ning vähemuskogukondade vastu; ergutab LGBTI-inimeste õigustega tegelevat koordineerimis- ja nõuanderühma nende juhtumite ja probleemidega aktiivselt tegelema;

Neljapäev, 4. veebruar 2016

15. väljendab samuti heameelt soolist võrdõiguslikkust käsitleva seaduse vastuvõtmise üle ning palub Kosovo ametiasutustel esmajärjekorras tegeleda soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamise ja tagada, et valitsus- ja ametiasutused näitaksid sellega seoses eeskujut; väljendab muret struktuursete probleemide pärast, mis takistavad kõnealuse seaduse rakendamist; on jätkuvalt mures naiste alaesindatuse pärast otsustustasandi ametikohtadel; väljendab muret selle pärast, et võitluses koduvägivalla ja soolise vägivalla vastu ei ole saavutatud edu; nõuab tungivalt ametiasutuste avalikku toetust ning kaitsemehhanismide ja varjupaigameetmete kehtestamist naistele, kes lõpetavad vaikumise ja mõistavad koduvägivalla hukka; tunneb muret asjaolu pärast, et naistele kuulub vähe kinnisvara; kutsub ametiasutusi üles aktiivselt tagama naiste õigust omandile, muu hulgas nähes katastriandmete ja registreerimise eest vastutavatele ametnikele ette kohustuse registreerida kõik kinnisvara kaasomanikud ning korraldades teavituskampaania;

16. väljendab muret selle pärast, et sõnavabaduse ja meedia valdkonnas on viimasel aastal tehtud väga vähe edusamme; on mures, et ajakirjanikud seisavad oma tööülesannete täitmisel silmitsi vägivalla ja ähvardustega, ning rõhutab vajadust tugevdada ajakirjanike kaitset, tagades järjepideva reageerimise ajakirjanike vastu suunatud rünnakutele ning nende rünnakute avaliku hukkamõistmise, kiire uurimise ja õigeaegse lahendamise; rõhutab, et täiendavaid edusamme tuleb teha ka meedia sõltumatuse valdkonnas; palub, et põhjaliku ja ulatusliku avaliku arutelu järel kaotaksid ametiasutused kiiresti süstemaatilised lüngad õigusaktides, et tagada meediavabadus, eelkõige seoses meediaomandi läbipaistvuse ja avalik-õigusliku ringhäälingu jätkusuutlikkusega; nõuab tungivalt, et ametiasutused rakendaksid tõhusalt laimu, vihakõnet ja halvustamist käsitlevaid õigusakte;

17. tuletab meelde, et Kosovo ja Serbia peavad leidma pagulaste jaoks jätkusuutlikud lahendused kooskõlas ÜRO Pagulaste Ülemvoliniku Ameti sellekohaste järelduste ja riigisiseste põgenike inimõiguste olukorraga tegeleva ÜRO eriraportööri 2014. aasta aruandega;

18. märgib, et vaja on täiendavaid jõupingutusi Kosovo kõigi etniliste vähemuste, sealhulgas roma, aškali, egiptuse ja gorani kogukonna õiguste kaitsmiseks ja tegelikult tagamiseks asjaomaste õigusaktide täieliku rakendamise ja pidades silmas piirkonna ja ELi liikmesriikide parimaid tavasid; palub riiklikel ja kohalikel ametiasutustel teha suuremaid pingutusi vastuvõetud seaduste rakendamisel, et need aitaksid kaasa mitmerahvuselise ühiskonna jätkuval arengule, eelkõige vähemuste hariduse ja tööhõive vallas, ning eesmärgiga hoida ära otsest ja kaudset diskrimineerimist; kiidab heaks Priština deklaratsiooni, milles kutsutakse valitsusi, rahvusvahelisi, valitsustevahelisi ja kodanikuühiskonna organisatsioone üles põhjalikult kohaldama mittediskrimineerimise ja võrdõiguslikkuse põhimõtteid, kui nad töötavad ja tegutsevad romade õiguste edendamise ja austamise nimel ning võitlevad romavastasuse vastu Lääne-Balkani riikides;

19. kordab oma muret selle pärast, et ei ole saavutatud märkimisväärset edu suurkorruptsiooni ja organiseeritud kuritegevuse vastu võitlemisel ning süüdistuste esitamise ja süüdimõistmise osas; rõhutab, et endiselt tekitab suurt muret organiseeritud kuritegevus; märgib, et Kosovo valitsus peab andma selgelt ja konkreetselt märku sellest, et riik viib läbi süstemaatilist korruptsioonivastast võitlust kõikidel tasanditel; palub ametiasutustel kiiresti vastu võtta tervikliku ja strateegilise lähenemisviisi, et võidelda sügavalt juurdunud korruptsiooniga, mis jätkuvalt takistab märkimisväärselt Kosovo demokraatlikku, sotsiaalset ja majanduslikku arengut; palub, et Kosovo korruptsioonivastase võitluse amet algataks rohkem juurdlusi ja riigiprokuratuur võtaks järelmeetmeid korruptsioonivastase võitluse ameti edastatud juhtumite asjus; rõhutab, et menetluste läbipaistvus on oluline osa võitlusest korruptsiooni vastu ja tähtis põhiõiguste kaitse tagamiseks; rõhutab lisaks poliitilise eliidi rolli ja vastutust korruptsiooni vastu võitlemisel;

20. kiidab heaks suuremad pingutused ja tugeva pühendumuse terrorismivastases võitluses ning ergutab rakendama terrorismivastase võitluse strateegiat; nõuab tungivalt, et ametiasutused tegeleksid radikaliseerumise põhjustega ning eelkõige noorte töötuse kõrge määra ja vägivaldse äärmusluse küsimustega; tervitab Kosovo osalemist terrorismivastase võitluse koalitsioonis ning ametiasutuste võetavaid meetmeid noorte radikaliseerumise ärahoidmiseks; palub ametiasutustel tähelepanelikult jälgida ja vältida võimalike islami välisvõitlejate ja terroristide mobilisatsiooni; väljendab heameelt asjaolu üle, et Kosovo põhiseaduses on sätestatud põhimõte, mille kohaselt on Kosovo ilmalik riik, mis on usuliste tõekspidamiste küsimuses neutraalne;

Neljapäev, 4. veebruar 2016

21. märgib, et Kosovo siseministri andmetel on umbes 300 Kosovo kodanikku ühinenud džihadistidega Süürias ja Iraagis ning et paljud neist on juba Kosovosse naasnud; tervitab valitsuse võetud meetmeid, mille kohaselt määratakse vanglakaristus nendele kodanikele, kes on ühinenud mõne terroristliku organisatsiooniga;

22. märgib, et mõningate asjakohaste õigusaktide vastuvõtmisega on kohtusüsteemis saavutatud teatavat edu; rõhutab vajadust jätkata viivitamatult nende õigusaktide konkreetset ja tõhusat rakendamist; on jätkuvalt tõsiselt mures aeglase õigusemõistmise, kohtuasjade märkimisväärse kuhjumise, kohtusüsteemi vahendite puudumise, kohtuametnike vähese aruandekohustuse ja vastutuse ning võimaliku poliitilise mõju pärast kohtustruktuuridele, mida ei ole õigusaktides endiselt piisavalt käsitletud, ning rõhutab, kui oluline on täielikult toimiv kohtusüsteem, kus on kehtestatud eeskirjad kohtuasjade menetlusaja kohta; kiidab heaks kohtusüsteemi integreerimisel tehtud edusammud riigi põhjaosas, kus mõnele ametikohtadele määrati Kosovo serblastest kohtunikud ja prokurörid; palub, et poliitilised ametiasutused näitaksid selgelt oma täielikku toetust nende kohtunike ja prokuröride sõltumatusele, kelle kaudu püütakse jätkuvalt mõjutada käimasolevaid uurimisi ja kohtumenetlusi; kutsub ametivõime üles muutma põhiseadust, et tagada enamiku Kosovo kohtunõukogu liikmete valimine nende kolleegide poolt kooskõlas Veneetsia komisjoni soovutustega;

23. palub Kosovol järgida ELi ühise välis- ja julgeolekupoliitika põhimõtteid;

24. väljendab heameelt selle üle, et võeti vastu põhiseaduse muudatused, millega luuakse erikojad ja eriprokuratuur; tunneb heameelt Kosovo ja Madalmaade vaheliste asukohariigi lepingu läbirääkimiste lõpuleviimise üle ning loodab, et erikojad hakkavad võimalikult kiiresti täielikult tööle ja et eriprokuratuuril on oma ülesannete täitmiseks piisavalt töötajaid; palub erikodadel ja eriprokuratuuril järgida endise Jugoslaavia asjade rahvusvahelise kriminaalkohtu (EJRK) kogemusi ja parimaid tavasid kooskõlas nende loomist käsitlevate asjaomaste põhiseaduse sätetega; kutsub Kosovo ametiasutusi üles tegema uue kohtuga täielikku koostööd; palub ELil ja liikmesriikidel eraldada piisavad rahalised vahendid kodade toimimiseks;

25. on seisukohal, et samaaegselt EULEXi läbivaatamise ja järkjärgulise lõpetamisega tuleks tugevdada ja laiendada ELi eriesindaja volitusi, et tagada ELi eriesindajale vajalik suutlikkus järelevalve-, mentorlus- ja nõustamistegevuseks, Kosovo ELi integreerimise edendamiseks, organiseeritud kuritegevuse ja korruptsiooni vastu võitlemiseks ning sõjakuritegude eest vastutusele võtmiseks; nõuab seni missiooni EULEX tõhususe suurendamist ning täielikku läbipaistvust ja vastutust oma volituste ajal; võtab teadmiseks nõukogu 2015. aasta detsembri järeldused EULEXi volituste kohta ning palub Kosovol aidata kaasa EULEXi uuendatud volituste täielikule ja takistamatule elluviimisele; rõhutab, et volituste läbivaatamisel tuleb arvesse võtta pärast väidetavaid korruptsioonijuhtumeid missioonil EULEX professor Jean-Paul Jacqué' koostatud aruandes sisalduvaid järeldusi ja ellu viia selles esitatud soovitused; nõuab kindlalt, et missioon EULEX jõuaks kokkuleppele ÜRO ajutise missiooniga Kosovos (UNMIK) asjaomastele Kosovo ametiasutustele avatud toimikute üleandmise osas; palub liikmesriikidel vajaliku aja jooksul toetada hästi koolitatud ja kvalifitseeritud eksperte ja tagada nende tagasipöördumine siseriiklikku teenistusse pärast missiooni lõppemist;

26. peab kahetsusväärseks Kosovo UNESCO liikmeks astumise taotluse tagasilükkamist nii Serbia aktiivse vastuseisu tõttu, mis on vastuolu heanaaberlike suhete loomise püüdlustega, kui ka liikmesriikide seas üksmeele puudumise tõttu; väljendab heameelt Prizreni ajalooärandit kaitsva seaduse vastuvõtmise üle ja nõuab selle täielikku rakendamist, kuid juhib siiski tähelepanu linnapärandit ähvardavatele ohtudele, mis tulenevad ulatuslikust ebaseaduslikust ehitustegevusest; väljendab heameelt asjaolu üle, et on taastatud mitmed 2004. aastal kahetsusväärsest hävitatud serbia usu- ja kultuurimälestised, näiteks õigeusu katedraal, ning nõuab serbia usu- ja kultuuripärandi jätkuvat taastamist; kutsub sellega seoses huvitatud pooli ja sealhulgas Kosovo ametiasutusi, Serbia valitsust, serbia kogukonda Kosovos ja serbia õigeusu kirikut üles leidma süsteemi, kuidas edendada, kaitsta ja säilitada Kosovo kultuuri- ja usupärandit, mida tuleks käsitleda Euroopa ühise pärandina; väljendab heameelt selle üle, et Kosovo põhiseaduses on sätestatud Kosovo pühendumine oma kultuuri- ja usupärandi säilitamisele ja kaitsmisele, ning nõuab täiendavaid jõupingutusi kõigi usuvähemuste, sealhulgas

Neljapäev, 4. veebruar 2016

Kosovo kristlaste õiguste kaitsmiseks; toonitab asjaolu, et ühinemine rahvusvaheliste ja piirkondlike organisatsioonide ja mehhanismidega peaks Kosovo jaoks olema esmatähtis; tuletab sellega seoses meelde piirkondliku koostöö vallas saavutatud kokkuleppe järgimise tähtsust; usub, et Berliini protsessi raames Lääne-Balkani piirkondliku noortevaldkonna koostööalalise loomine, mida paljud aktiivselt toetavad, annab positiivseid tulemusi, eelkõige Serbia ja Kosovo noorte vahelistes suhetes;

27. toetab Berliini protsessi raames Lääne-Balkani riikide kodanikuühiskonna foorumi loomist, kuna see annab piirkonna kodanikuühiskonna esindajatele võimaluse vahetada mõtteid, väljendada oma muresid ja koostada poliitikakujundajatele konkreetseid soovitusi, ning nõuab selle protsessi jätkamist 2016. aastal Pariisis toimuv al järgmisel tippkohtumisel, ühtlasi nõuab piirkonna kodanikuühiskonna organisatsioonidele ettevalmistavate seminaride korraldamist;

28. tunneb heameelt Kosovo assambleele esitatud kutse üle osaleda Kagu-Euroopa koostööprotsessi parlamentaarse assamblee (SEEC-PA) tegevuses ja koosolekul püsivalt kõigil tasanditel ja võrdsetel tingimustel, nagu otsustati 2015. aasta mais, ning peab seda oluliseks panuseks piirkondlikku parlamentaarsesse dialoogi; peab kahetsusväärseks, et Kosovo assambleed ei ole võetud täisliikmeks teistes piirkondlikes parlamentaarsetes koostööalgatustes, nagu stabiliseerimis- ja assotsieerimisprotsessis osalevate riikide Euroopa integratsiooni komisjonide konverents (COSAP), samuti Lääne-Balkani riikide parlamentide majandus-, rahandus- ja Euroopa integratsiooni komisjonide võrgustik (NPC); palub kõigil piirkonna parlamentidel kasutada kaasavat lähenemisviisi Kosovo assamblee taotluste suhtes osaleda piirkondlikes algatustes, panustades seega piirkondlikku koostöö tõhustamisse;

29. kordab oma üleskutset Kosovole viia lõpule avalikku teenistust käsitleva õigusraamistiku väljatöötamine ning täielikult rakendada avaliku halduse strateegilist raamistikku ja tegevuskava; palub ametiasutustel lõpetada avaliku halduse politiseerimine, edendada kõikides riigiasutustes tulemuspõhist professionaalsust ning tagada riigiasutuste usaldusväärne finantsjuhtimine ja assamblee poolt eelarve täitmise üle teostatava järelevalve läbipaistvus;

30. rõhutab, et on oluline suurendada selliste Kosovo valitsusväliste organisatsioonide projektide rahastamist, kelle eesmärk on edendada hea valitsemistava põhimõtteid, suurendada läbipaistvust ja aruandekohustust, tugevdada kohtusüsteemi institutsionaalseid mehhanisme, konsolideerida veel rohkem institutsionaalset ja sotsiaalset demokraatiat ning suurendada jõupingutusi tõrjutud rühmade ja etniliste vähemuste õiguste kaitsmiseks ja edendamiseks;

31. väljendab taas muret töötuse kõrge määra pärast, seda eelkõige naiste ja noorte hulgas, ning mõistab hukka naiste üldise diskrimineerimise ühiskonnas ja tööturul; rõhutab vajadust tagada Kosovo noortele tulevikuväljavaated; palub Kosovol keskenduda oskustöötajate nappuse probleemi lahendamisele tööturul, kõrvaldada igasugused haldustakistused, mis võivad põhjustada diskrimineerimist, ning parandada riigi üldist ettevõtluskeskkonda, eelkõige väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete jaoks; palub komisjonil jätkata noorte ettevõtjate toetamist ühinemiseelse abi rahastamisvahendist (IPA), keskendudes eelkõige koolituskursustele, seminaridele ja oskusteabe vahetamisele, sealhulgas meetmetele, millega aidata neil luua sidemed ELi liikmesriikide ettevõtjatega, tehes samas kõik võimaliku, et vältida ajude äravoolu, eriti pärast stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingu jõustumist;

32. juhib tähelepanu sellele, et struktuurireformid on jätkuvalt olulised Kosovo majanduse kasvupotentsiaali ja tootlikkuse tõstmiseks ning paindlikkuse ja konkurentsivõime parandamiseks; toetab komisjoni järeldust, et Kosovo peaks tugevdama keskpika perioodi eelarveraamistikku, parandama riigi rahanduse läbipaistvust, suunama eelarvekulud majanduskasvu soodustavatesse meetmetesse ning välismaised otseinvesteeringud ja rahaülekanded tootmissektorisse; palub Kosovol kiirendada riigi osalusega äriühingute restruktureerimist, parandada pankroti- ja maksejõuetusmenetlusi ning vähendada sõltuvust tollimaksudest, laiendades riigi maksubaasi ja ajakohastades tulude kogumist;

Neljapäev, 4. veebruar 2016

33. rõhutab, et tööturureformid koos haridusreformidega on hädavajalikud, pidades silmas kõrget tööpuudust ja madalat töäjõus osalemise määra; rõhutab, et tuleb teha täiendavaid jõupingutusi, et viia haridussüsteem paremini vastavusse tööturu vajadustega, eriti keskhariduse õppekavaraamistiku muutmise kaudu; rõhutab lisaks, et on oluline laiendada kutsehariduse süsteemi, mida tuleb täiendada aktiivse tööturupoliitikaga;

34. märgib, et Kosovo on toimiva majanduse loomise varajases etapis; tunneb heameelt asjaolu üle, et on tehtud mõningaid edusamme tööstuse ja VKEde valdkonnas; nõuab tungivalt, et jätkuvalt vähendataks VKEde koormust, ja toonitab vajadust hinnata VKEdele avalduvat regulatiivset mõju, lisaks kutsus üles toetama idufirmasid ja uuenduslikke ettevõtteid, kes pakuvad suurt lisandväärtust, soodustamaks ettevõtlusaktiivsust, mis toob nii sotsiaalset kui ka majanduslikku kasu; palub komisjonil jätkata noorte ettevõtjate toetamist IPA kaudu, sealhulgas aidata neil luua sidemeid ELi liikmesriikide ettevõtjatega ja võimaldada Kosovo ettevõtlusliitudel osaleda Euroopa noorte ettevõtjate konföderatsioonis, eriti pärast stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingu jõustumist; nõuab tungivalt, et Kosovo institutsioonid looksid investeringute rahastamise võimalusi sotsiaalsetele ja jätkusuutlikele ettevõtetele, et tulla toime sotsiaalsete probleemidega ja tagada jätkusuutlik majanduskasv;

35. kordab, kui oluline on tagada, et Kosovo saaks võimalikult kiiresti oma rahvusvahelise telefonikoodi, kuna see aitab suurendada Kosovo nähtavust rahvusvahelisel tasandil; palub Rahvusvahelisel Telekommunikatsiooni Liidul selle kokkuleppe asjus edusamme teha;

36. toonitab, et kutsete laiendamisel on oluline arvesse võtta kõikide kogukondade suhtes tundlikke küsimusi (näiteks kindral Dikovići juhtum), ja palub Kosovo rahualvaljevõududel teha koostööd Kosovo ametiasutustega, et vältida käitumist, mis võiks ohvrite mälestusi riivata ning kahjustada Priština ja Belgradi vahelist dialoogi; tuletab meelde, et nii Kosovo kui ka Serbia kontaktbüroosid tuleb sellistest visiitidest nõuetekohaselt 48 tundi ette teavitada;

37. märgib maanteetranspordi ja liikuvust edendava infrastruktuuri paranemist, pidades eeskätt silmas kiirteid, samuti IPA II 2015. aasta paketi hiljutist vastuvõtmist, mis hõlmab suurt Kosovo raudteefrastruktuuri projekti; peab siiski kahetsusväärseks, et ehituskulud on kõrged; loodab, et hiljuti allkirjastatud laenuleping Kosovo ja Euroopa Investeeringupanga vahel Euroopa raudteevõrgustiku telje 10 Kosovo osa moderniseerimiseks annab hoogu ühistranspordi parandamise ja raudteetaristu uuendamise laiaulatuslikule kavale; tunneb sellega seoses heameelt peaministrite Isa Mustafa ja Aleksandar Vučići vahel 27. jaanuaril 2016 saavutatud kokkuleppe üle alustada arutelusid Kosovo ja Serbia vahelise lennu- ja raudtee otseühenduse üle; kutsus Kosovo ametiasutusi üles – pidades silmas, et komisjon peab ühenduvust käsitlevat tegevuskava üheks oma tähtsaimaks prioriteediks ja piirkonna majandusarengu peamiseks teguriks – tagama 2015. aastal Viinis toimunud Lääne-Balkani riikide tippkohtumisel kokku lepitud transpordivaldkonna tehniliste standardite ja pehmete meetmete täieliku ja kiire rakendamise;

38. väljendab muret Kosovos energia valdkonnas praegu valitseva ebakindluse pärast, mis avaldab negatiivset mõju igapäevaelule; juhib tähelepanu sellele, et elektrienergia ja sellega seotud kahjud kaubandustegevusele on praegu vananenud elektrivõrkude tõttu väga suured, ning nõuab suuri reforme energiatõhususe ja varustuskindluse suurendamiseks olemasolevate elektrivõrkude taastamise investeerimise teel, kuna toimiv elektrivõrk on vajalik eeltingimus välismaiste ettevõtete jaoks, kes soovivad alustada äri Kosovos; nõuab tungivalt, et energiavaldkonda reguleeriv asutus oleks taastuvenergia sektori uutele äriinvestoritele litsentside ja lubade andmisel paindlikum; võtab teadmiseks kokkuleppe, mis saavutati 500 MW tootmisvõimsusega elektrijaama New Kosovo ehitamiseks koos USA ettevõttega Contour Global, ning nõuab läbipaistvat protsessi ning projekti sotsiaalse ja keskkonnamõju hindamist täielikus kooskõlas ELi standarditega;

39. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, Euroopa välisministritele ning Kosovo valitsusele ja Kosovo Rahvusassambleele.